

INSTRUKCJA

z dnia 14 października 1930 r.,

wydana przez Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych dla państwowych urzędników służby drogowej, powołanych do wykonywania kontroli ruchu na drogach publicznych (kontrolerów ruchu).

Na podstawie art. 19 i 26 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Kontroler ruchu jest zaprzysiężonym państwowym organem służby drogowej, powołanym do czuwania nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych. Wchodzi on w skład personelu Dyrekcji Robót Publicznych Urzędu Wojewódzkiego i podlega służbowo bezpośrednio kierownikowi oddziału drogowego Dyrekcji Robót Publicznych Urzędu Wojewódzkiego.

§ 2.

Do obowiązków kontrolera ruchu należą:

1) czuwanie nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów, dotyczących ruchu na drogach publicznych, a mianowicie przepisów zawartych:

a) w artykułach 4 i 6 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656),

b) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1930 r. o wymijaniu i wyprzedzaniu na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 373),

c) w części III rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 611),

d) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 maja 1925 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 397),

e) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 1928 r. o ruchu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 396),

f) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 kwietnia 1929 r. o ruchu na drogach publicznych

autobusów, służących do utrzymywania publicznej komunikacji (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 439),

g) w rozporządzeniach Wojewody, obowiązujących na danym obszarze, które wskaże kontrolerowi ruchu władza przełożona.

2) czuwanie nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów, dotyczących utrzymania dróg i zakazów ich niszczenia, zawartych:

a) w art. 4, 10 do 18 cytowanej powyżej pod 1 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych,

b) w częściach II, IV i V cytowanego powyżej pod 1 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 r., regulującego używanie i ochronę dróg,

c) w rozporządzeniach Wojewody, obowiązujących na danym obszarze.

§ 3.

Kontroler ruchu jest obowiązany dokładnie znać przepisy, wymienione w § 2, względnie przepisy, które je w przyszłości zastąpią, obowiązujące postanowienia o postępowaniu karno-administracyjnym oraz przepisy niniejszej instrukcji.

§ 4.

Kontroler ruchu pełni służbę w urzędowaniu przepisaniem rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 466), objeżdżając drogi przydzielone mu do kontroli przez władzę przełożoną (§ 1). Ilość i czas objazdów oznacza władza przełożona.

§ 5.

Kontroler ruchu jest obowiązany rozciągać kontrolę nad bezpieczeństwem ruchu i stanem dróg. Ma on w szczególności obowiązki:

a) zarządzać na miejscu co potrzeba dla usunięcia przeszkód, które utrudniają swobodę ruchu na drogach publicznych,

b) udzielać doraźnej pomocy poszkodowanym w razie nieszczęśliwego wypadku na drodze (przejechanie, rozbicie się samochodu, zderzenie pojazdów i t. p.) i natychmiast zawiadomić o wypadku władzę administracji ogólnej i najbliższy posterunek Policji Państwowej,

c) ustalać okoliczności odnoszące się do wykroczenia i osoby sprawcy w razie ujawnienia wykroczenia przepisów, regulujących bezpieczeństwo i swobodę ruchu na drogach publicznych oraz używanie i ochronę dróg,

d) nakładać w granicach upoważnień kary w drodze doraźnych nakazów karnych za wykroczenia przepisów porządkowych na drogach publicznych, względnie donosić o wypełnieniu wykroczenia powiatowej władzy administracji ogólnej, na obszarze której popełniono wykroczenie,

e) udzielać pomocy innym organom (służby drogowej, policji państwowej, gminnym), powołanym do czuwania nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych.

§ 6.

Kontroler ruchu może żądać od naruszających przepisy drogowe okazania dowodu stwierdzającego identyczność osoby, a od kierowców pojazdów mechanicznych okazania dokumentów uprawniających, a mianowicie: pozwoleń na prowadzenie pojazdu, dowodu rejestracyjnego pojazdu, albo specjalnego pozwolenia na próbny jazdę, międzynarodowego świadectwa drogowego, lub wojskowego dokumentu rejestracyjnego.

Jeżeli ustalenie okoliczności dotyczących sprawcy wykroczenia (ustalenie nazwiska, posiadanie dokumentów uprawniających) jest na miejscu z jakiegokolwiek powodu niemożliwe, kontroler ruchu jest obowiązany zapobiec uchyleniu się sprawcy od odpowiedzialności przez towarzyszenie mu do najbliższej siedziby organów policji państwowej lub gminy i ustalić przy pomocy tych organów pomienne okoliczności.

§ 7.

Na żądanie kontroler ruchu obowiązany jest okazać legitymację służbową oraz upoważnienie do nakładania kar w drodze doraźnych nakazów karnych.

W czasie wykonywania czynności kontroler ruchu powinien postępować taktownie, lecz stanowczo, a zachowaniem swoim nie powodować utrudnienia ruchu publicznego.

§ 8.

Kontroler ruchu powinien zwracać uwagę zwłaszcza na następujące najczęściej popełniane wykroczenia:

A. Wozy konne, rowery, bydło, pies, przydrożni mieszkańcy.

1) Wozenie ciężarów wozami o obręczach kół nie odpowiadających co do szerokości przepisowym wymiarom,

2) rozsypanie szkła po drodze, złośliwe układanie kamieni, drzewa lub żelaza napoprzek drogi, zanieczyszczanie drogi nawozem lub ściekami, zablocenie drogi w osiedlach,

3) przejeżdżanie przez rowy przydrożne, zasypanie ich gnojem lub innym materiałem dla umożliwienia przejazdu, paszenie bydła w rowach i na poboczach drogi,

4) palenie tytoniu na mostach o jezdni drewnianej (dłuższych niż 20 m.), lub palenie ognisk w pobliżu tych mostów,

5) niestrzymanie się prawej strony w czasie jazdy lub postojów na drodze, nieusuwanie się lub też zbyt późne usuwanie się na prawo przed pojazdami wyprzedzającymi, usuwanie się na lewą stronę, jazda dwóch wozów obok siebie razem,

6) spanie na wozach podczas jazdy,

7) trzymanie biczynek na poprzek wozu z lewej strony, co może stanowić niebezpieczeństwo dla wyprzedzających w samochodach osób,

8) pędzenie bydła całą szerokością drogi i niespedzanie go na boki przed zbliżającymi się samochodami,

9) jazda z ciężarami po poboczach drogi,

10) hamowanie zapomocą łańcuchów, haków i innych przyrządów, któreby niszczyły drogę,

11) puszczanie przez woznice koni samopas na drogach i powożenie przez nietknięte dzieci,

12) nieokielzanie koni będących w zaprzęgu,

13) urządzanie postojów na drogach (zwłaszcza w nocy) przed zajazdami, młynami, wagami buraczaniami i t. p.,

14) brak tabliczek na wozach (z wyjątkiem osobowych, niesłużących dla celów zarobkowych) z nazwiskiem i adresem właściciela, poza miejscem zamieszkania właściciela,

15) brak świateł przy wozach w nocy,

16) jazda na rowerach bez posiadania imiennej karty rowerowej, jazda na rowerach bez hamulców, dzwonków ostrzegawczych, a po zmierzchu bez świateł,

17) zajeżdżanie przez cyklistów drogi samochodom, nieusuwanie się na prawą stronę jezdni na dany sygnał,

18) jazda na rowerach po chodnikach,

19) zostawianie dzieci na drogach bez opieki, wypuszczanie na drogi zwierząt i ptactwa domowego,

20) niszczenie przynależności drogowych, jak: drzewek, znaków i tablic drogowych, rozjeżdżanie przyz. tłucznią, żwiru i t. p.

B. Wozy mechaniczne.

1) Kursowanie samochodów bez numerów i bez dowodów rejestracyjnych tudzież prowadzenie ich przez osoby nieuprawnione,

2) przekroczenie dozwolonej szybkości, zwłaszcza w miastach i osiedlach, jak również i na mostach,

3) nieprawidłowa jazda lewą stroną drogi, nieusuwanie się przed wyprzedzającymi i nieprawidłowe wyprzedzanie,

4) niedawanie obowiązujących sygnałów ostrzegawczych, używanie sygnałów niedozwolonych,

5) jazda w nocy lub podczas mgły bez świateł i postój w nocy bez tylnego światła i czerwonej latarki.

- 6) nietylumienie światła oślepiającego przy mijaniu się z innymi samochodami,
- 7) niestosowanie się do znaków służby drogowej lub znaków ustawionych na drogach,
- 8) prowadzenie samochodów przez kierowców w stanie nietrzeźwym,
- 9) jazda z zabłoconymi lub nieczytelnymi znakami rejestracyjnymi,
- 10) używanie przy samochodach ciężarowych wozów przyczepnych bez zezwolenia.

C. Autobusy.

- 11) Niezaopatrzenie autobusu w przepisane urządzenia,
- 12) niestosowanie się do rozkładu jazdy, nieregularne kursowanie, zatrzymywanie się poza wyznaczonymi miejscami postoju,
- 13) przeładowywanie autobusów ponad oznaczoną ilość miejsc pasażerami, jazda pasażerów na stopniach, dachach lub przy kierownicy,
- 14) przekraczanie szybkości 40 km/godz.,
- 15) prowadzenie autobusów przez nietrzeźwych lub nie mających prawa jazdy kierowców.
- 16) uruchamianie autobusów w stanie zniszczonym, zagrażającym bezpieczeństwu pasażerów (złe kierownice, brak zapadek czyli wsporników, złe funkcjonujące hamulce, silniki, wymagające częstej naprawy na drogach, zniszczone pneumatyki, zniszczone i zaniedbane karoserje).

§ 9.

Do obowiązków kontrolera ruchu należy zwracanie uwagi na stan jezdni i urządzeń drogowych ze względu na bezpieczeństwo jazdy. Do najczęściej spotykanych przeszkód i utrudnień ruchu należą: luźno leżące kamienie, porzucane w czasie dostawy, rozsypywanie po jezdni tłuczni przez tłuścaki, doły gruntowe, dziury w przegniłych pokładach mostów, słabe mostki, jezdnia bardzo śliska wskutek zawilgocenia lub zabłoconia, przełomy szosy w czasie odwilży wiosennych, zwalanie się drzew lub słupów telegraficznych na drogę, zerwanie przewodów napowietrznych, brak lub zły stan drogowskazów, tablic orientacyjnych, słupów kilometrowych, samochodowych, znaków ostrzegawczych, zabezpieczeń przejazdów kolejowych, brak poręczy na mostach lub zabezpieczenia wysokich nasypów, nienależyte zabezpieczenie robót na drogach i mostach, brak świateł w nocy podczas robót na drogach, rozrzucanie narzędzi na drodze, nieusuwanie na noc maszyn drogowych na pobocza drogi, zły stan objazdów drogowych w czasie robót lub nienależyte ich oznaczenie i t. p.

O dostrzeżonych przeszkodach i utrudnieniach ruchu powinien kontroler ruchu natychmiast zawiadomić właściwego dróżnika z zanotowaniem o tem w jego książeczce dróżniczej, a o poważniejszych wypadkach na piśmie właściwy Zarząd Drogowy.

W nagłych wypadkach, gdy służby drogowej niema na drodze (w nocy i w dniu świątecznym), powinien kontroler ruchu zawiadomić o dostrzeżonych przeszkodach właściwy posterunek Policji Państwowej lub urząd gminy.

§ 10.

Kontroler ruchu powinien posiadać książkę kontroli objazdów (załącznik Nr. 1).

Ilość odbytych objazdów z podaniem kilometrów obowiązany jest kontroler ruchu każdorazowo odnotować w książeczce kontroli objazdów.

Odbycie podróży służbowej (objazdu) udowaniania kontroler ruchu odpowiednią adnotacją w książce kontroli, umieszczoną przez miejscową władzę administracyjną (starostwo, zarząd drogowy, urząd gminny) w najdalszym punkcie danego objazdu, oraz w miejscowościach pośrednich, gdy objazd nie odbywa się drogą najkrótszą.

§ 11.

Kontroler ruchu jest obowiązany posiadać podczas objazdów blok do sporządzania doniesień o wykroczeniach przepisów porządkowych na drogach publicznych (załącznik Nr. 2), następnie blok do sporządzania doniesień o spostrzeżeniach, dotyczących stanu jezdni i urządzeń drogowych (załącznik Nr. 3), wreszcie blok doraźnych nakazów karnych (koloru białego).

§ 12.

Pobrane grzywny obowiązany jest kontroler ruchu w ciągu 48 godzin od chwili pobrania wpłacić do Kasy Skarbowej na budżet dochodowy Ministerstwa Robót Publicznych w dz. 2 roz. 4 § 14 (grzywny i odszkodowania), jeżeli chodzi o grzywny za wykroczenia, popełnione na drogach państwowych, a do właściwej kasy samorządowej na rachunek odnośnego związku komunalnego, jeśli chodzi o grzywny za wykroczenia, popełnione na drogach samorządowych. Otrzymane kwity, jako dowody wpłacenia, mają być dołączone do sprawozdań miesięcznych (§ 13).

§ 13.

Z końcem każdego miesiąca kontroler ruchu składa Urzędowi Wojewódzkiemu (Dyrekcji Robót Publicznych) sprawozdanie ze swych czynności, według załączonego formularza (załącznik Nr. 4).

§ 14.

Kontrolerowi ruchu przysługuje w czasie pełnienia służby prawo do szczególnej ochrony prawnej, określonej w obowiązujących ustawach karnych. Ma on również prawo żądać okazania pomocy przy wykonywaniu służby od organów policji państwowej i gminnych.

§ 15.

W razie służbowego zetknięcia się z funkcjonariuszami policji państwowej, kontroler powinien

zawsze działać w porozumieniu z nimi. W stosunku do funkcjonariuszów tych nie przysługują mu jednak uprawnienia kontroli lub nadzoru. Gdyby w konkretnym wypadku zaszła potrzeba interwencji służbowej, a na miejscu jest równocześnie organ policyjny i kontroler ruchu, pierwszeństwo do wdrożenia dochodzenia przysługuje funkcjonariuszowi policji państwowej.

Pozatem właściwym do załatwienia sprawy w zakresie objętym niniejszą instrukcją jest ten organ, który pierwszy wdrożył dochodzenie.

Minister Robót Publicznych:
(—) *Matkiewicz.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Stawoj Składkowski.*

Załącznik Nr. 1.
do § 10.

KSIĄŻKA KONTROLI OBJAZDÓW.

Data i godzina		Odbyty objazd (podać należy miejscowość początkową i końcową objazdu, miejscowość, będącą najdalszym punktem objazdu, a także i miejscowości pośrednie, gdy objazd nie odbywa się drogą najkrótszą).	Odbyta droga w km.	Potwierdzenia miejscowej władzy administracyjnej (starostwo, zarząd drogowy, urząd gminny) w najdalszym punkcie objazdu i w punktach pośrednich, gdy objazd nie odbywa się drogą najkrótszą (data i godzina zgłoszenia się kontrolera ruchu)
Rozpoczęcie objazdu	Ukończenie objazdu			

Zał. Nr. 2.
do § 11.
Książka Nr.

U w a g a: Wypełnia się w 2 egzemplarzach (przez kalkę): 1 egzemplarz dla Starostwa, 2 pozostaje w książce.

Doniesienie Nr.

W dniu 193 . . . r. na drodze na km.
(podać kategorię drogi i jej nazwę)
stwierdziłem, że
(imię i nazwisko sprawy)

zamieszkały w do puścił się następującego wykroczenia przepisów o ochronie i używaniu dróg publicznych

Przyczem wyrządził szkodę (opis szkody)

Nazwiska ewent. świadków i ich adresy

Winny nie zgodził się na ukaranie doraźnym nakazem karnym z powodu

O wykroczeniu doniesiono Starostwu w pocztą (osobiście) w dniu 193 . . . r. dn. 193 . . . r.

(podpis kontrolera ruchu).
Doniesienie powyższe otrzymałem: dn. 193 . . . r.

(podpis urzędnika odbierającego).
U w a g a: Niepotrzebne skreślić.

Zał. Nr. 3.
do § 11.
Książka Nr.

U w a g a: Wypełnia się w 2 egzemplarzach (przez kalkę): 1 egzemplarz dla Wydziału Powiatowego, 2 pozostaje w książce.

Doniesienie Nr.

Do Wydziału Powiatowego (Powiatowego Zarządu Drogowego) w Dnia 193 . . . r. o godzinie zauważyłem na km. drogi

(wymienić nazwę i kategorię drogi oraz zauważone niebezpieczeństwo dla ruchu)

pieczęć dla ruchu)

.
o czym zawiadomiłem dnia 193 . . . r.
dróżnika (drogomistrza)
(imię i nazwisko)

i zanotowałem w jego książeczce służbowej dn. 193 . . . r.
Kontroler ruchu

Doniesienie powyższe otrzymałem: dnia 193 . . . r. o godz.
(podpis odbierającego)

Zał. Nr. 4.
do § 13.

Sprawozdanie

kontrolera ruchu (imię i nazwisko)

z czynności za miesiąc 193 . . . r.
W miesiącu 193 . . . r. objeżdżano dróg km. w powiatach (ilość km.)

w tem dróg państwowych km.
" wojewódzkich km.
" powiatowych km.
" gminnych km.

W czasie tym dokonano objazdów nocnych

w towarzystwie
W czasie objazdów wydano doraźnych nakazów karnych (Nr. Nr. książeczek i Nr. Nr. nakazów karnych)

Ogólna suma pobranych grzywn wynosi zł. gr.

Doniesień do Starostw złożono w (ilość)

wypadkach (Nr. Nr. książeczek i Nr. Nr. doniesień)

Doniesień do Wydziałów Powiatowych (Zarządów Drogowych) w sprawie stanu jezdni i urządzeń ubocznych złożono w wypadkach (ilość)

(Nr. Nr. książeczek i Nr. Nr. doniesień)
Zażądano interwencji Policji Państwowej (urzędów gminnych) w wypadkach:

Udzielono pomocy w nieszczęśliwych wypadkach:
Wyszczególnienie najczęściej trafiających się wykroczeń

Wyszczególnienie powiatów według ilości wykroczeń	Wyszczególnienie powiatów według ilości doniesień o złym stanie jezdni
---	--

Załączniki: kwity wpłaconych do kas grzywien,
..... dnia 193... r.

Kontroler ruchu:

(podpis)

.....:o:.....